

СВОБОДА

FOUNDED 1933

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

PEREPLATA:	SUBSCRIPTION RATES:
На рік \$10.00	One year \$10.00
На пів року 5.25	One year \$10.00
На три місяці 2.75	Six months 5.25
В Джерсі Сіті і закордоном:	Foreign and Jersey City Rates:
На рік \$12.00	One year \$12.00
На пів року 6.50	Six months 6.50
На три місяці 3.50	Three months 3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріали.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПОЛІТИКА ВІДПЛАТИ

Не зважаючи на хмару офіційних заяв про відношення З'єднаних Держав до СРСР, все ще в світі не знають, до чого Америка змагає та як, чим і ким думас спитати червову агресію. Причини цього дивного явища треба шукати не тільки в Америці. Відомо, що "політика стримування" супроти СРСР була політикою демократичної адміністрації за Трумана і Ачесона. Теперішній державний секретар Доллес підтримував ту політику і брав у ній активну участь як республіканський дорадник. Щойно під час президентських виборів Доллес виступив з критикою цієї політики, пропонуючи заступити її "політикою визволення". Однак проти цієї нової політики почалася в Європі, а також і в Америці така гостра кампанія, що про неї тепер уже мало хто згадує, включно з її автором, себто державним секретарем Доллесом. Тому не дивно, що політичні коментатори почали знову говорити та писати про "політику стримування", як властиву політику державного департаменту.

Таким стан не може задовольняти республіканську адміністрацію, та ще й перед близькими виборами, коли буде рішати, яка має бути більшість в Конгресі, республіканська, чи демократична. Їй треба докучити успіхів на міжнародному полі, треба теж і більш скрісталізованої й динамічної політики.

Під таким кутом треба дивитися на успіхи конференції в Манілі для оборони далекосхідного азіатського та тихоокеанського простору, про які говорив через радіо Доллес, як і на його поїздку до Європи в цілі ратування оборони відносно Європи, розбитої авіацією несприятелів Франції до Європейської Оборонної Спільноти. Перед своїм від'їздом до Європи Доллес підкреслює, "відплату" на Далекому Сході та в Північній Америці, що "політика відплати", про яку він говорив ще 12 січня, далі існує. Як відомо, про що політику рішати президент Айсенгавер та Крайова Рада Безпеки. Це з негачин відплати на агресію, в якій "ми" рішали б про засоби та методи відплати. Під тим, "ми" треба розуміти також і союзників Америки, зокрема тоді, коли б мала наступити "масова відплата", чи коли б треба було вжити атомових чи ядерних бомб.

Згадуємо за ту відплату, бо це є те, "найгостріше", що мабуть вдержиться у відношенні до червоної агресії, як в Азії, так і в Європі, не зважаючи на європейські та азіатські протести "нейтральних", чи тих заціплених, що боляться навіть і "відплати", бо вона, мовляв, може спричинити нову світову війну. Беручи до уваги, що американський наріз є проти війни, а тим самим і проти того, щоб З'єднані Держави перші починали війну проти СРСР, що знають, що Кремль вважає Америку за найбільшого свого ворога та змагає усіми засобами до її знищення, "політика відплати" є такою, яка найкращою політикою, пише Джордж Е. Соколюк. Але й тут не все ясно. Бо коли говоримо про "напад" то думасмо у військовому розумінні. Те саме стосується і до "відплати". Але що робити з совєтською "мирною агресією", з кремлівською інфільтрацією, яка є таким самим сильним засобом підбоду, як гармати і бомби? Та ж комуністичні партії у різних країнах працюють згідно з наказами Москви і для її добра, а проти інтересів своїх країн! До того треба також відповісти й на те, де є в Європі та Азії ті межі, які не сміє тепер переступити червона агресія безкарно, себто без сподіваної відплати з боку З'єднаних Держав та її союзників.

Правду кажучи, "політика відплати" є ще в такій стадії, в якій була свого часу також і "політика визволення". Про неї говорять, над нею дебатовать. Щойно практика виявить, як далеко вона сягає і як сильно вдарить червоною агресією. "Політика відплати" може навіть змінитися у практиці й в "політику визволення". Аж про місце і спосіб відплати рішають З'єднані Держави та їхні союзники! Агресія може теж наступити, наприклад, десь в Азії, а відплата може бути в Європі. Все це, однак, передчасні комбінації. Краще оперувати в наших розумуваннях тільки тим, що нам відомо і вглядатися на дійсність.

ВІЙНА ВИСІЛА НА ВОЛОСКУ

У жманий, холодний день 3 квітня 1954 року відбулося у Вашингтоні засідання, від рішення якого залежало, чи на північному сході Азії розгориться нова війна, яка — імовірно — була б доведена до третього світової війни. Конгресу, 3 квітня 1954 року відбулося на цьому поверсі державного департаменту в одній із конференційних залів таке засідання, що на нього в останній хвилині запрошено 8 членів Конгресу — 5 сенаторів і 3 конгресмени, — які знайшли вже в кімнаті: державного секретаря Дж. Ф. Доллеса, шефа об'єднаних штабів адмірала Артура Радфорда, підсекретаря оборони Роджера Кейса, морського секретаря Роберта Андерсона і асистента для зв'язків із Конгресом Трестона Мортон. На тому жасиданні, що його ні цілі, ані особового складу запрошені члени Конгресу не знали, державний секретар Доллес і шеф об'єднаних штабів адмірала Радфорда запропонували репрезентатам Конгресу в імені президента Айсенгавера внесення, щоб Конгрес ухвалив резолюцію, яка уповноважила б Президента вжити морську й летунську силу в Індокитаї. В дальшому ході цієї підготовчої акції найвищої військової й політичної чиники ЗДА устійнили докладну дату 28 квітня 1954 року для масової інтервенції американських бомбардувальників із двох літакосистів та з баз, розташованих на Філіппінах. Коли б дійсно дійшло було до цієї події, то імовірно комуністичний Китай кинув би на індокитайський воєнний терен свої летунські й наземні війська, подібно, як це зробив у Кореї, висилаючи туди "добровільців". Тому, що в даному випадку президент Айсенгавер не повторив би помилки президента Трумана, що свого часу злякався бомбардувати комуністичну базу постачання та концентрації летунських й наземних військ у Манджурії, щоб не спровокувати одержотку війни з червоним Китаєм, який є зв'язаний військовою пактом взаємної допомоги з СРСР, — то логічно — американська інтервенція була б напевно перенесена воєнні дії також поза близький комуністичний кордон і в контексті довела б до третьої світової війни.

Як відбулося це історичне засідання в Державному Департаменті, чим воно закінчилося і який був дальший хід цієї акції, що заклопотала об'єднаний спротив Англії і нерішучість та несподіваність Франції — широко й детально оповідає Чарльс М. Робертс на сторінках журналу "Репортер" з 14 вересня с. р. Хоч на цю тему була вже у "Свободі" стаття, проте варто додати короткий зміст згаданого режисерського репортажу американського журналіста, який, наче на кінової стрічці, пересуває перед очима драматичні події, що відбувалися за кулісами, без відбоду громадянства, яке знало тільки про факти подорожей дипломатів і народ, але не знало про їх справжній зміст. Хто в квітні цього року думав про те, що в першому тижні травня могла вибухнути третя світова війна?!

Отож у згаданій конференції в Державному Департаменті взяли участь такі члени Конгресу: лідер сенатської більшості сен. Новленд, сен. Міллен (респ.), лідер сенатської меншості Джонсон (дем.), дальші демократичні сенатори Рессел і Клеймент, спікер палати репрезентатів Мартін і два демократичні конгресмени — Мек Кормік і Прайтке. Після доповіді державного секретаря Доллеса і адмірала Радфорда, прийняв сенатори й конгресмени засідання іх обох запитами. Ці запити і відповіді на них (які виявляли всю глибину воєнного ризику), спричинили, каже американський журналіст, що сенатор Новленд, який спершу заявив себе ентузіастичним прихильником ідеї американської інтервенції в Індокитаї, поринув у глибоку мовчанку. У висліді конференції рішено, що ЗДА мають спершу оглянутися за союзниками в отій пляюваній акції. Після того прийшла гарячка тритижневої дипломатичної діяльності. Вона спиралася не так на формальний ухвалі того тасмного засідання, як на заяві шефа французького штабу, генерала Елі, який 20 березня прибув до Вашингтону безпосередньо з візитації Індокитайського фронту і ствердив, що без інтервенції Англії, Індокитай впаде в руки комуністам. Відкриття цієї небезпеки сколихнуло Крайовою Радою Безпеки. Продовжувалася підготовка публічної опінії. 7-го квітня президент Айсенгавер ужив у своїй промові вислову, що не можна допустити, щоб з упадком Індокитаю завладала ціла будівля, як вежа, побудована з плиток доміна. 15-го квітня адм. Радфорд ствердив публічно, що втрата Індокитаю було б "прелюдно до втрати цілої південно-східної Азії і небезпечно для багатьох дальших обштрів". Ця заява була одностайна з заявою през. Айсенгавера на пресовій конференції 24 березня про те, що південний схід Азії має "найбільш далекоглядне значення". Так само вже 29 березня Доллес, виражаючи і наче передбачаючи рішення, внесенне на згаданому тасмному засіданні з представниками Конгресу, у своїй ньюйоркській промові закликав до "об'єднаної акції" проти комуністичної агресії на Далекому Сході, навіть зважив під увагу зв'язаний з цим, "поважний ризик". Рівно за тиждень після тасмної наради у Державному Департаменті, виповнений у Вашингтоні нарадами у Вашингтоні з дипломатичними репрезентантами Англії, Франції, Австралії, Нової Зеландії, Філіппін, Сіаму і тих держав Індокитаю, — Доллес відлетів 10 квітня до Лондону. І там зустрівся з рішучим спротивом. Він навіть не говорив про негайну збройну інтервенцію, а говорив лише про "об'єднану акцію" в принципі, сподіваючись, що вона мусить довести до інтервенції. Однак Лондон уже знав про намір з конгресменами діяти, і спротивався творенню воєнного блоку перед кінцем заповідженої вже Женевської

конференції. Доллес вернувся до Вашингтону, але все ще думав про скликання конференції для південно-азійського оборонного пакту на 20 квітня. Однак Англія відмовилася. Доллес підозрівав, що на позицію англійського міністра Ідена вплинуло гостро негативне становище Індійського прем'єра Неру.

Кількома днями пізніше Доллес полетів до Парижу, формально на засідання Ради НАТО, 23-го квітня він бачився з французьким міністром закордонних справ Бідо, який показав йому депешу від генерала Наварра з Індокитаю, в якій було сказано, що тільки масова летунська атака на комуністичні позиції під Дісінбургом зможе врятувати цю фортецю. На другий день прилетів до Парижу адмірал Радфорд. Вони разом бачилися з Іденом, сказали йому про звернення Франції за допомогою до ЗДА і заявили, що Президент ЗДА готовий з'явитися в поведілок 26 квітня перед Конгресом з вимогою дати йому потрібні уповноваження, а — напевно доставили їх — може видати наказ розпочати атаку на комуністів в Індокитаї 28 квітня. Іден залкався і полетів по інструкції до Лондону. Наступного дня, в

Іван Смал

В ПУСТЕЛЮ "СЕРЦЕ СМЕРТІ"

Улітку цього року з міста Сіднею вирушила в пустелю та джунглі кінофільмова експедиція на чолі з відомим українським кінорежисером Іваном Константиновичем-Кучумом. Іван Костевич Константинович-Кучум походить з української, козацької родини на Кубанщині. Його батько був генералом і командував дивізією кубанських козаків. Роду 1918-го його родину розстріляла більшовицька "чека". Молодий тоді ще Іван Костевич був юнкером військової школи. Ному пощастило втекти з кордону. Його юнацьке серце захопив новий світ — світ природи, мандрівок і пригод. Цей світ привів його до кінематографії.

І ось тепер Іван Костевич має вже двадцятилітній практичний кінорежисерський досвід у кінофільмових документарних та культурних фільмах. Перші спроби в цій галузі він зробив ще 1925-го року в Італії. Його головні фільми: "Африканські джунглі", "Амазонка", "Італійська козацька війна", "Еспанська громадянська війна", "Друга світова війна" і ін. У них Константинович-Кучум дав прекрасні образи природи та бойових операцій. Теперішня його експедиція складається з 19 осіб. Серед них 4 австралійці й 15 новоприбулих українців. Експедиція має в своїх розпорядженні 4 "джипи", вантажне авто, моторовий човен, мотоцикл, 3 радіоапарати, 12 рушниць, кінофільмові апарати, модерні апарати для зйомки золотого та урану, а також достатню кількість медикаментів.

Учасники експедиції горять завзяттям та вірою в великі досягнення. "Някі небезпеки нам не страшні; ми пройдемо пустелю, Серце смерті", де ще ступала людська нога, перейдемо джунглі від заходу на схід, переміємо обшири аборигенів і створимо відповідні фільми!" — таке гасло учасників експедиції.

З Сіднею експедиція азіала маршрутом на Борке, де всі учасники поділилися на три групи. Кінофільмова група під керівництвом човноводів Дарлінг, проводячи відвідні фільмування. Друга, "мінеральна група" відіхала "джипами" в район Вітута шукати урану та золота. Третя група мисливців очікує на повернення перших груп, а тим часом полює за дикими кішками, кенгуру, крокодилами та буйволлами в південно-західній частині. З'єднавшись, усі три групи візьмуть надбав на Ірландські озера, де шукатимуть кістаків викопного кенгуру-подібного звіра — депредодонти, що існують за палеолітичної доби.

В Аліс-Спрінг увесь склад експедиції має знову зустрітися. Відпочивши, експедиція вирушить у джунглі. В джунгліх одна група збиратиме річкові комах та рослини і заготовлятиме для зоопарків гадюк та зміїв-давунів. Мисливці половадять за крокодилами, дикими свинями та буйволлами, а фільмова група робитиме фільми.

З північних джунглі експедиція, взявши дозвіл у поліції, вирушить в обшири аборигенів. Константинович-Кучум має намір виготовити кілька фільмів з життя цих людей. На цьому праця експедиції буде підсумована.

Другий етап експедиції почнеться з подорожі на півострів Кейп-Йорк. Цей півострів ще майже не досліджений. Тут також будуть зроблені відповідні фільми. Після цього експедиція повернеться до Сіднею, щоб, тут відпочивши, знову вирушити до Нової Гвінеї з тією ж метою.

Тепер буде початок нових приключень для державної консерваторії, "дальшої культури" для робітничої кооперації, для робітничої кооперації, виконуючи міські будівельні роботи. Заплановано і будівництво нового приміщення для Київського Університету. Старий будинок університету ім. Св. Володимира був спалений під час війни, а відбудовані корпуси з замальовані внішньої кількості студентів. Нові корпуси будуть втрос більшими від сучасних, а цілий університет займатиме площу в 200 гектарів.

Київ завжди був зеленим містом, але тепер став він суцільним садом, якщо дивитися на нього згорі, з літака. Занедаючи розбудову всіх інших українських міст і містечок, московські окупанти не шкодують грошей, щоб створити УСРС зробити репланувати осередком, який не соромно було б показати чужоземним кореспондентам. За останні роки насаджено велику кількість дерев і кущів по цілому місту. Під самим лише квіт-

никами знаходяться тепер понад 20 гектарів площі. На одного мешканця Києва припадає по шість квадратних метрів зелених насаджень!

Комунальна обслуга в Києві ще дуже відстає. Газифіковано лише 75 тисяч мешканців, хоч, правда, натуральним газом, що його постачають газопроводом аж за 500 кілометрів з Дрогобиччини. Загальна довжина трамвайних ліній у Києві дорівнює 150 км, а троллейбусних — 30 км. Данні мрії киян про підземну залізницю ще й до сьогодні залишаються мріями.

Продисциплінованість міста вже відбудовано. В 1950 р. вона, як твердять совєтські газети, вже давала в півтора рази більше продукції, ніж до війни. З'явилися в Києві нові галузі промисловості: виробництво мотоциклів, ескаваторів, металорізальних верстатів-автоматів, сільськогосподарських машин, кераміки. Проте, у Києві абсолютно переважася легка промисловість. Чотири взуттєві фабрики випускають річно кілька міль-

йонів пар взуття, хоч, звичайно, більшість продукції вивозиться на Північ. Багато в місті краєвців, трикошарників, мебелів та цукерників підприємств. Культурне й освітнє життя Києва за офіційними совєтськими підказниками представляється так: У 1941 році, перед війною, в місті було 185 загальноосвітніх шкіл з 104,000 учнів у них; в 1954 році з лише 159 таких шкіл, але учнів у них 121,000. Це свідчить про те, що або далеко не вся молодь шкільного віку вчиться в школах, або повсюди школи розміром більші від дошкільних. Діти в Києві було 35 технікумів і 36 високон навчальних закладів; тепер є лише 30 технікумів і 23 високі школи. Проте, кількість студентів у Києві нібито зросла до 35-тисяч. Перед війною в Києві було 740 бібліотек з понад 12 мільйонами книг. Тепер є 858 бібліотеки. В самий лише Публічний бібліотечний комплекс понад 5 мільйонів томів. У місті є 8 театрів, 18 кінотеатрів, 60 клубів, 16 музеїв, пляжний. В Києві випадає 17 газет і кілька десятків журналів.

Про те, чого навчають в усіх цих школах та клубах і якого змісту книжками наповнені бібліотеки — нема що казати. До того ж щонайменше в половині загальноосвітніх шкіл Києва навчання проводиться російською мовою. Також половина театрів і третина газет — російські. А в Москві, де українські медики не багато менше, ніж росіяни у Києві, немає жадного українського театру, жадної української газети, "Дружба народів" впадає в око на кожному кроці...

Г. В.

Василь Витвицький

УКРАЇНЬСЬКА МУЗИЧНА СЬОГОЧАСНІСТЬ

(Доповідь на Зустрічі Мистців Америки й Канади в Торонті)

(2)

І так без кінця. І така доля й інших українських опер, гавіть писаних композиторами-партійцями. Що ж не значить? — Це глум, це бездумне знущання над композиторами та їх творчістю. На цьому тлі стає зрозуміло, чому замовк Борис Лятошинський, що своїм "Золотим оркестром" заповидався таким цілком оперним композитором. Тепер він переживав на беззахисне поле: обробки народних пісень. Розвиток української опери у підсвідомості займав його не від твору до твору, не від ідеї до ідеї, а — знову ж таки — від естетичної партійної інструкції до другої. Водились гідне жалю. Наврядчи за нами в Америці й Канаді йдуть граніофільні плівки та звукові надрукували: „Найвищий час закінчити теперішню систему адміністративного нагляду над композиторською творчістю“. А далі: „Ми не хочемо більше одержувати поучень від наших музичних бюрократів!“ — Хто такий, цей сміливець? Це — вірменський композитор Арам Хачатурян. Що сповукало його стати на прох до обставинам?

Історія з Хачатуряном виступом є одним з прикладів, як більшовики самі лаялися у свої власній пастці. Так кожним відомо, що таких виступів ніхто під Совєтами з власного почину не робить і не може робити. Отже Хачатурянові доручено виступити з такою критикою. А що воно та справді було, свідчить наступний факт. Цей орденосець на два місяці раніше писав у тій же „Советській Музичній“ таке: „Тільки дякуючи мудрому керівництву нашої партії, яка дбайливо допомагає нам справедливо критикуючи і чітко творчо інспіруючи ми аканіками — ми (совєтські композитори) успішно

поборюємо свої помилки“. Можна було б посміятися, якби видивили не було такої надто похурі. Сам же цей новий трюк для нас досить цікавий. Він має на меті не тільки обманувати позірною свободою думки і критики. Слова, які доручено Хачатурянові підписати, свідчать про новий зворот у совєтській політиці на музичному відтинку. Стоїмо на порозі нового етапу, а саме стави на музичний модернізм, дотепер так уперто за сусуджування совєтською партійною критикою, як виступ „гнилого Заходу“. Як можна передбачити, скоро будемо свідками посиленого наступу на музичне життя світу, наступу, заряджати якого будуть досі засуджені і нові твори совєтських композиторів.

Ніхто не може передбачити догодності цього музичного НЕП'у. Те, що на сурмача вибрано вірменина Хачатуряна, а не — скажім — росіянина Шостаковича, свідчить, що з місця зроблено приготування для легшої ліквідації цього етапу і його

промотора.

З усією повагою і підкресленням стверджуємо, що мистецьке життя і мистецька творчість усіх народів т. зв. Совєтського Союзу, не виключаючи й російського, перебувають в стані постійного підкорення. В Україні це повсюдне подвійне: „самообільшовицькою системою національної нерівності“.

Чи така дійсність не дає нам відповіді на перше поставлене вище питання?

Але як легко було б нам усім скласти всю безрештину на умовини, і так ривати в нашому обуренні! Запитаємо, як же справи стоять у нас, тут, куди партійні інструкції зайти не сягають, а коли й сягають, то можуть діяти дуже обмежено, і то тільки через нашу власну наївність та неуважність.

Музична культура — це будова трьох поверхів, трьох верств. Найнижча верста — це творчість композиторів, друга — виконавців, мистців-виконавців, на третій — слухачів-виборців. Як взаємодіяють ціх трьох складників будови?

Віктор Петров у своїх „Історіософічних етюдів“ писав: „Жадне явище не існує само по собі, але у взаємодії з суцільною едістю цілого. Усе, що є, є разом з усім. Людина, подія, процес, наука, відкриття, ліричний вірш належать цілому.“

У такий взаємодії пов'язані й усі три верстви музичної будови. І найнижча верста, умовно звана слухачами, не є і не може бути пасивною. Вона співтворець музичного творчого процесу, вона є, чи пак повинна бути стимулюючим чинником.

У нас часи перелому XIX і XX століть і пізніші, при цьому до 1920 р. були періодом, коли широкі співачки кола йшли крок-у-крок з розвитком композиторської творчості. Іноді твори композиторів йшли просто з їхньої роботи до концертного виконання.

Від 1920 року відношення змінилися. Композиторська творчість і наша музична практика йдуть розстайними шляхами. Щоб з'ясувати собі всю шкідливість такої ситуації, зробим порівняння.

Василь Мудрий
УКРАЇНСЬКЕ НАЦІОНАЛЬНО-ДЕМОКРАТИЧНЕ ОБ'ЄДНАННЯ
(3 нагоди 30-ліття його створення).

(3)

1. УНДО бореться за визнання земель великої поліції без винятку та за передачу їх малоземельним і безземельним селянам; за скасування всієї колонізації української землі чужинцями; за створення вільних земельних і самостійних господарств; за господарську освіту і за державну допомогу в піднесенні рільництва.

2. УНДО об'єднує змагас до поширення промислу на українських землях і використання всіх природних багатств української землі. Партия бореться при цьому: за перехід великих фабрик і промислових підприємств на власність держави, за забезпечення робітникам належної участі у прибутках із праці і за законодавчу охорону робітників перед визиском.

3. УНДО змагас до піднесення дрібного промислу та ремесла і до розвитку торгівлі. Особливу вагу партия кладе на поширення і поглиблення кооперативного руху в усіх ділянках господарського життя українського народу.

4. УНДО бореться за справедливі податки державних тягарів, за скасування посередніх податків і за заміну безпосередніх податків прогресивно-доходовими.

5. УНДО бореться за законодавчу охорону рільників, промислових і умовних робітників, за забезпечення недільного відпочинку, за восьмогодинний день праці по фабриках і промислових підприємствах, за примусові забезпечення усіх робітників і робітниць на випадок нещастя, немоці і старості, за забезпечення адів і свірт по них, за забезпечення робітниць на час материнства, за заборону праці молоді і жінок.

III. Культурні справи.

1. Укр. Нац. - Дем. Об'єднання обстоює єдину трудову школу, бореться за національне і моральне дошкільне, шкільне і позашкільне виховання, за шкільний примус у початковій школі, за безплатну науку і за державну допомогу незаможній молоді.

2. Укр. Нац. Дем. Об'єднання обстоює в релігійних справах рівноправність усіх віровизнань і їх внутрішню самоуправу. Приймаючи засади християнської моралі в основі духового розвитку нації, партия обстоює науку і права Української Греко-Католицької Церкви в Галичині і Польщі.

УПРАВА БРАТСТВА "БРОДИ-ЛЕВ", Інк.
повідомляє, що
ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
відбудуться
В П'ЯТНИЦЮ, 24-го ВЕРЕСНЯ ц.р.
в приміщенні УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ
при 142 2-га Евено в Нью-Йорку.
З НАСТУПНИМ ПОРЯДКОМ НАРАД:

1. Відкриття
 2. Вибір Президії
 3. Відчитання й прийняття протоколу з попередніх Загальних зборів
 4. Звіт уступлючих Керівних Органів і дискусія над ними
 5. Удільня абсолютній
 6. Вибір нових Керівних Органів та делегатів
 7. Установлення напрямних праці на наступний рік
 8. Внески й запити
 9. Закриття.
- Початок зборів о год. 7-й вечора. — При невинятковій кількості членів — годину пізніше при наявній кількості.

ПІДРУЧНИК ГРОМАДЯНСТВА
(CITIZENSHIP HANDBOOK)
Накладом
Злученого Українського Американського
Допомогового Комітету
ЦІНА 50 ЦЕНТІВ.
Можна набути в книгарні "Свобода":
"СВОБОДА", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

країна репрезентована комуністичною партією соборницьку ідею посереднього тепер навіть поборює, та висуває замість неї ідею світової революції, а сили й енергію нашого селянина й робітника в Польщі, Румунії та Чехословаччині хоче використати і використовує не для відірвання українських земель від тих держав і прилучення їх до України, але для боротьби за диктатуру пролетаріату в Польщі, Румунії та Чехословаччині. Отже на кожну кроці теперішньої диктатури компартії в Україні є запереченням нашого національно-політичного ідеалу. Етапом на шляху наших незалежницьких і соборницьких змагань може бути тільки те, що бодай частинно позакривається з основними тезами нашої програми. Для прикладу скажемо: якщо Україна мала б демократичний устрій і входила б навіть як федеративна одиниця до демократичної федерації та мала національно-український державно-теоретичний зміст, тоді ми могли б сміло написати: хоч Україна не є ще незалежною державою, то все ж уважасмо її етапом до Соборної Незалежної Української Держави.

Цю складну справу перенесено до резолюції. Резолюція на цю тему звучала так: "Народний З'їзд стверджує, що за ризиком кордоном на українських землях відбуваються в українській радянській державі великі національні зміни. Там росте національна культура, кріпне національна сила, там назрівають тепер процеси, що скорше чи пізніше відведуть на Україні суверенні права всьому українському народові. Український нарід під Політбюро орієнтується на ту національну силу і на ті національні успіхи, що ростуть над Дніпром".

І ця резолюція в такій формі була це даниною компромісу з тим, що за велику ціну бажали четверту точку платформи бачити в програмі партії.

На тому ж з'їзді прийнято організаційний статут партії. Згідно з тим статутом конгрес партії дістав назву Народного З'їзду. Так само звалися партійні конгреси і в Українській Національно-Демократичній та в Трудовій Партії. Кермуючим політикою партії УНДО органом став виборний Народний З'їзд Центральний Комітет, що складався із 41 члена. Центральний Комітет повняв був відбудувати свої засідання що-місяця. Його виконавчим органом була Президія партії, зложена з голови, п'яти його заступників, головного секретаря і його заступника та з двох делегатів Центр. Комітету до Президії. Попри Президію була ще партия Екзекутива, до якої входили всі члени Президії та реферати поодиноких діялок національного життя.

На чолі повітових організацій УНДО стояли Повітові Народні Комітети, вибрані повітовими народними з'їздами. По більших містах (як Львів) існували окремі міські партійні організації, що мали назву Народних Організацій (напр. Народна Організація Українців міста Львова). (Закінчення буде).

НА ПІКНІКУ „СОЮЗІВНИ"

З принциповим погодженням опініями наш автобус, який такий, як союзовський трамвай, а для вигоди, як корабель хоч би португальських сардинок. За нашим великим „босом" довший ряд приватних авто — творили хвіст дракона, який спішив повний воюю на веселу пікнікову зустріч „Союзівни" та на пожертву всіх „сидів" і „пидів".

По тригодинній їзді наша „бензинова" каравана побачила нашу „Мекку". Висиділи під українським літнім „Вілем Дошкільним" „Гостинницею", навіть підготували нас через мегафон. Оглядаючись, а всього тільки авто і автобуси, майже нема вже де паркувати. Хтось зловинний сказав: то є нові авто нових імігрантів, а то старі авто старих імігрантів; в кожному разі такого скупчення українських авто історія давно не бачила, а в Києві, чи у Львові напевно стільки їх не має.

Багато приїхало „подивитися" на Союзівну. Також наше товариство, і на наше щастя стурнулі П. В. яка як працівничка з охотою погодилася бути нашим „чичероном". Заходимо до кімнати в „Гостинницю", а тут тоби покій мало що менший, як зала нашого Народного Дому. На середині подійшло ліжко. В кімнату входило ненавчало д-р Митиша, який нас вітас в своєму покої. Виходимо і йдемо оглядати далі будинки. Всюди те саме: великі кімнати, широкі коридори, чистота. Десять мешканців з поворського „длинтану" серце кралося, коли побачили стільки простору, стільки світла, стільки великих вікон.

Гріхом було б не згадати і про „клуб" з терасою і купелами басейнами біля нього. Взагалі з терас і вікон будинків в напрямі на захід і на північ розглядається прекрасна панорама гір і долини, що одному пригадує Воронку, другому Труханівку, третій Кришківку, а ще іншим аж далі до гори Байкалу. (Але на щастя ті останні вже є тут). Огорнула нас ностальгія, або по нашому „гомінскес"... Скоро П. В. зауважав при бутеті і при зауваж духової оркестри з Джерзі Ситі.

Офіційне відкриття пікніку почалося вполудне перед „Гостинницею" відграванням обох гімнів та короткими промовами П. Галичини і адв. Пізаків. Покинувши „Гостинницю" ми мали. Сам пікнік був влаштований під смак старокоравних фестивалів, з тактовними виступами школи біл Вакадові, з ворожого, з бігом у мішку, лососами, пиріжками, голубцями і найбільшою atrakцією: стовпом з ковбасою. Було багато конкурентів в тій „конкуренції", навіть одна панна пробувала осцятувати кулішарний спідник, а й інша убулавула другу нагороду для неї у формі 6 доларів. Здобув ковбасу, яка оказалась паплетіткою, член духової оркестри, якому стало „духа" та спити.

Мило приїхав око Києв УКА і другий УНСоюзу з київськими. Стояли біля нього старі імігранти, але було видно і нових.

Народу було біля 3 тисяч, але комітет подбав, щоб кожний добре чувся і міг довільно заспокоїти свій голод і спрагу. Було небагато таких, що витягали харчеві торби з багажників авто.

Особливу увагу прогулювали. По більших містах (як Львів) існували окремі міські партійні організації, що мали назву Народних Організацій (напр. Народна Організація Українців міста Львова). (Закінчення буде).

Український Народний Союз, який нараховує тепер уже понад 70 тисяч членів, є такою передовою народною установою американських і канадських українців, в списку членства якої не можна забувати ж і В. І. І. Союзу, значить належати до цього союзового та ідейного загалу, який творить і веде наше громадське життя.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ФОНД

ВСТУПИВ У П'ЯТИЙ РІН СВОГО ІСНУВАННЯ!

Українці! Українці!
СКЛАДАЙТЕ НАЦІОНАЛЬНИЙ ДАТОН ЗА 1954 РІК!

UKRAINIAN CONGRESS COMMITTEE OF AMERICA
P. O. Box 721, Church St. Sta., New York 7, N. Y.

ВІСТІ З УКРАЇНИ
(За совєтською пресою).

НОВА ХАТА ВАСИЛЯ ШЕВЧУКА

Але часом і совєтська влада розщедрилась!

Партия організації Управління Львівської залізниці організувала новосілля для родини професора і професорки Німеччини, і вони заїздили, що в них „немає табірних примусової праці і що немає цих табірних табір в Сибірі", з чого ясно виходить, що всі співчепники під совєтською диктатурою мусять в першу чергу слухати своїх урядів. Подібні запити складали і чеські делегати, і представники „жидівської" 40 мільйонів автокефальних православних українців, які ще й досі каруються за залізно засланню. Москва не дозволила прибути на цю Конференцію своїм делегатам. Я мусяв виїхати з України ще в 1928 році". Списком Урбанович жалувався, що не було більше українських делегатів на цю конференцію, які могли б були причинитися до більшої співпраці між Церквами.

„СТАРШІЙ БРАТ" ПОВЗІЛО, ЯК ОБВЕРТАЛИ ЗЕМЛЮ

„Колгоспники, механізатори і спеціалісти сільського господарства України, — повідомляє сільське радіо, — проявляють величезне зацікавлення до нової системи обробки землі, запропонованої агрономом зауральського колгоспу Мальцевим. В колгоспах Одеської області оранку ведуть уже за новим способом — на глибини 40-45 сантиметрів плугами без полиць, які пропонують колгоспний вчений".

Не знати, що то за нова система, але якщо, розповідати, такий „учений" приїхав був до українського колгоспу. Ну, що у нас нового? — запитав він колгоспників. — Чи викидаєте яких націоналізаторських заходів? — „Та ось, — каже йому колгоспники, — наш націоналізатор, дід Омелько, запропонував новий націоналізаторський захід — снопи в копці колосками всередину складати, щоб дош не зачухував". — А, це дуже добре! — сказав учений. — Треба про це негайно Наркомзему повідомити! Відомля „вчений" не знав, що під правдивих часів, відколи людина навчилася обробляти землю, завжди снопи всередину колосками укладають.

Ставлять членами Українського Народного Союзу, а тимсамим і співчепниками 15-ти мільйонного майна організації!

ІНФОРМАЦІЯ УНК

Голова Наукового Товариства ім Шевченка в З'єднених Державках Америки й Член Політичної Ради Українського Конгресового Комітету, проф. Роман Смаль-Стоцький, говорив у середу, 8 ч. м. в рамках аудиторії Української Радіопрограми під керівництвом Петра Меланича в Нью-Йорку про 80-ліття Наукового Товариства ім Шевченка, його роль в житті українського народу, завдання української науки у вітчизняному світі та про Дія Української Культури, тобто Дім НТШ в Нью-Йорку, апелуючи до громадянства дбайливо поставитися до потреб Товариства і його Дому.

У рамках святкування та імпрез „Литератур Колумба" в місті Денвер, у Стейті Колорадо, в серпні ч. м. виступила в українській національній громаді в релігійній частині — з Українським Богослуженням та українським хором.

Стейтова Філія Українського Конгресового Комітету в Північній Дакоті визначила на неділю, 10 вересня ц.р. З'їзд Делегатів. На цьому З'їзді виступить під Українським Конгресовим Комітетом проф. Роман Смаль-Стоцький.

Комісія під керівництвом конгресмена Ч. Керстена, встановлена Конгресом для дослідження шляхів, засобів і методів, якими комуністична Москва поневолила країни й народи, продовжує свою працю. Відбулися прилюдні переслухання про московсько-комуністичну агресію в деяких сателітних державах. Переслухання про московсько-комуністичну агресію в Україні, почнутіся правдоподібно — в другій половині вересня. Залив українських свідків напильють. Важливість праці й завдань Комісії в тому, що вона офіційно прослідить і ствердить те, що досі було відомо, але незначене півофіційно. Комісія ставить і відповідні вимоги Палаті, до яких вона повинна відповідно поставитися. Важлива ця праця особливо для нас, українців. Особливо вже впродовж року українська проблема вирішується перед Американським Конгресом. Виріши в цей спільний і важливий. Як виступила в митному році в липні, коли відбувалися переслухання в справі відомої Резолюції ч. 58 про навізання дипломатичних зв'язків з Києвом.

Голова створеної при Українському Конгресовому Комітеті Комісії для збирання матеріалів для Комісії Керстена, генеральний дорадник адв. Михайло Пізак, під час перебування в Пізаків відбув низку розмов з громадянами, що зголошались свідчити перед Конгресовою Комісією Керстена.

Комітет Українців Канади започаткував збирання матеріалів про московсько-комуністичну агресію в Україні.

Український Народний Фонд починає в найближчому часі новозапозначену акцію на місцях у справі збирання Національного Датку.

Своєний свідомий український та кожний свідомий український вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити ряди ідейних українських працівників.

ОБ'ЄДНАННЯ ПРИХИЛЬНИКІВ ВИЗВОЛЬНОГО БОРОТЬБИ УКРАЇНИ, Відділ в Нью-Йорку
повідомляє, що
В СУБОТУ, 25-го ВЕРЕСНЯ Ц.Р.
о год. 7-й вечором
в УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ ДОМІ, зала ч. 22
відбудеться перша в осінньому сезоні дискусійна доповідь п. з.
„Міжнародно-правне положення України"
яку виголосить
п. Роман ОЛЕСИНСЬКИЙ.
До участі в дискусії запрошує Шановне Громадянство Управа

На найближчий час намічено слідує доповіді:
16. жовтня ц.р.: ред. Ю. Динич — „Політика Совєтської Москви супроти Радянської України".
13. листопада ц.р.: проф. П. Голубенко — „Поконіння 20-ох років".
11. грудня ц.р.: д-р В. Стець — „Восня економіка СССР".

НА ДНЯХ!

Фірма П. СТАСЮК

124 First Avenue, New York, N. Y. (Між 7-8 вулицями)

проголосить поважні ціни на різні м'яси та товари власного виробу. Слідкуйте за оголошеннями ФІРМИ СТАСЮКА в „Свободі".

